

Nasjonale planer

FHH08 Arbeid med rus og avhengighetslidelser

Innhold

Innledning.....	2
Om utdanningen.....	2
Overordnet læringsutbytte.....	3
Emneoversikt	4
Emnebeskrivelser.....	5
Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon.....	5
Emne 2: Helsefremmende og forebyggende arbeid.....	7
Emne 3: Rus- og avhengighetslidelser og relaterte tilstander	9
Emne 4: Rusarbeid, oppfølging og koordinering	11
Emne 5: Praksis	13
Emne 6: Fordypning i Arbeid med rus- og avhengighetslidelser	14

Innledning

Tilbudet innen høyere yrkesfaglig utdanning i Norge er mangfoldig og skal være tilpasset samfunnets behov for kompetanse. Høyere yrkesfaglig utdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

De nasjonale planene for gradsutdanninger i høyere yrkesfaglig utdanning utvikles og vedlikeholdes gjennom nasjonale fagråd.

I henhold til lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven, 2018), fastsettes innhold og bestemmelser for gjennomføring av utdanningene av styret ved den enkelte tilbyder av høyere yrkesfaglig utdanning. De nasjonale planene gir veiledende rammer som skal sikre at høyere yrkesfaglig utdanninger innen samme studieretning holder høy og tilsvarende kvalitet og gir samme kompetanse, uavhengig av fagskole og studiested. I tillegg sikres det at fagskoleutdanningene er på riktig nivå i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). De nasjonale planene er dermed et viktig grunnlag når den enkelte fagskole skal utvikle egne studieplaner som utgjør det faglige grunnlaget for akkreditering av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT).

Nasjonalt fagråd for fagskoleutdanning i helse og oppvekstfag (NFFHO) har ansvar for godkjenning av nasjonale planer innen helse- og oppvekstfag. Fagrådet skal også bidra til faglig utvikling av høyere yrkesfaglig utdanning på et nasjonalt nivå, samt være et organ for samhandling mellom tilbydere av høyere yrkesfaglig utdanning i helse- og oppvekstfag, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner samt relevante myndigheter.

Denne planen er godkjent av NFFHO, 15.07.2022.

Om utdanningen

Høyere yrkesfaglig utdanning innen Arbeid med rus- og avhengighetslidelser skal gi kompetanse for å løse oppgaver knyttet til rus- og avhengighetslidelser. Utdanningen er rettet mot personell som arbeider innen ulike deler av helse- og omsorgstjenesten og i oppvekstsektoren.

I henhold til Lov om høyere yrkesfaglig utdanning skal denne utdanningen bygge på kunnskap og erfaring fra flere yrkesfelt og være i samsvar med relevante pedagogiske, etiske og vitenskapelige prinsipper

Utdanningen skal ha søkelys på det forebyggende og helsefremmende arbeidet i et folkehelseperspektiv. Videre skal utdanningen stimulere til utvikling av faglig og personlig trygghet og økt kompetanse i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser, deres pårørende og samarbeidspartnere.

Utdanningen har et yrkesfaglig perspektiv og tar sikte på å utdanne helsearbeidere som innehar faglig og etisk kompetanse som er relevant for praksisnært og brukerrettet arbeid i fagfeltet.

Rus- og avhengighetslidelser er et sammensatt problemområde med et stort spekter av lidelser og utfordringer knyttet til både skadelig rusbruk, og ulike problemer og symptomer ved avhengighetslidelser. Studentene skal ha en helhetlig forståelse av dette, hvordan

sosiokulturelle mekanismer i samfunnet bidrar til utvikling av rus- og avhengighetslidelser, og hvordan dette endrer seg over tid.

Brukermedvirkning og ivaretagelse av pasientens rettigheter står sentralt i arbeidet med rus og avhengighetslidelser. Utdanningen tar sikte på å gi innsikt i betydningen av dette samt arbeid med erfaringsbasert tilnærming og likemannsarbeid.

Studentene skal etter fullført utdanning kunne ta initiativ til, organisere og iverksette tiltak for pasienter og deres pårørende, og i samarbeid med andre yrkesgrupper reflektere over sin yrkesutøvelse med høy yrkesetisk forståelse.

Utdanningen skal gi økt bevissthet om hvilken betydning profesjonalitet i egen rolle og yrkesutøvelse har i arbeidet med pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring, og om hvordan den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten organiseres og samhandler.

Overordnet læringsutbytte

Kunnskap
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innen helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering av mennesker med rus og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til faglige verktøy i arbeidet med å kartlegge og dokumentere helsetilstand, ressurser, behov og funksjonsnivå hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har innsikt i lovverk som regulerer helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale anbefalinger og retningslinjer for helsetjenester til mennesker med rus og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til organisering av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og andre aktører og samarbeidspartnere i ulike behandlingsforløp ved rus- og avhengighetslidelser • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen observasjon, kartlegging, vurdering og behandling av rus- og avhengighetslidelser • forstår betydningen av en helhetlig og koordinert helsetjeneste som ivaretar befolkningens behov sett i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om rus- og avhengighetslidelser for å belyse praktiske og teoretiske problemstillinger, samt behov for iverksetting av helsefremmende og forebyggende tiltak • kan kartlegge situasjoner i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser og identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger, samt behov for å iverksette tiltak • kan anvende faglige og teknologiske verktøy som elektroniske dokumentasjonssystemer, digitale og teknologiske kommunikasjonsformer, samt

<p>andre faglige ferdigheter og teknikker i arbeidet med mennesker med rus- og avhengighetslidelser, deres pårørende, frivillige, kolleger og andre yrkesgrupper</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med mennesker med rus- og avhengighetslidelser • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger i arbeidet med å forebygge konflikter, skader eller andre akutte situasjoner, samt identifisere behov for iverksetting av tiltak både for enkeltindivider og for grupper
Generell kompetanse
<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkes- og bransjeetiske retningslinjer og prinsipper knyttet til arbeid med mennesker med rus- og avhengighetslidelser • Har utviklet en etisk grunnholdning i forhold til mangfold, migrasjonshelse, urfolk og ulike kulturer, som kommer til syne i yrkesutøvelsen • kan utføre arbeid med helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende, lindrende og skadereduserende tiltak i henhold til mennesker med rus- og avhengighetslidelsers individuelle behov • kan bygge relasjoner med kolleger, samt på tvers av fag, avdelinger og etater i samarbeidet om tjenestetilbudet til mennesker med rus- og avhengighetslidelser • kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester som har relevans for fagarbeiderens yrkesutøvelse i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser

Emneoversikt

Emnenavn	Studiepoeng
Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon	10
Emne 2: Helsefremmende og forebyggende arbeid	8
Emne 3: Rus- og avhengighetslidelser og relaterte helseproblemer	10
Emne 4: Rusarbeid, behandlingstiltak, oppfølging og koordinering	12
Praksis	12
Emne 5: Fordypning i arbeid med rus- og avhengighetslidelser	8
Til sammen	60 studiepoeng

Emnebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå (E-LUB) i denne planen er ikke utfyllende og må betraktes som veiledende. Det er opp til den enkelte skole å utvikle dekkende E-LUB som også ivaretar egenart og lokale faktorer gjennom egne studieplaner. Den enkelte skole går årlig gjennom E-LUB i sine studieplaner i tråd med egne kvalitetssikringsrutiner.

Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon

Emne 1 er felles for helse, omsorgs- og oppvekstfaglige fagskoleutdanninger. Emnet gir en grunnleggende forståelse for fagfeltet og yrkesutøvelsen.

Emne	Studiepoeng
Etikk, samhandling og kommunikasjon	10
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om yrkes- og bransjeetiske prinsipp og dilemma, relevante teorier og arbeidsmåter, samt etisk refleksjon som verktøy • forstår betydningen av kompetanse innen relasjonsbygging, kommunikasjon og samhandling i eget yrke, i møte med sårbare mennesker, samt i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv • har bransjekunnskap og kjennskap til de grunnleggende sosialpsykologiske prinsipper, og hvordan disse kan påvirke enkeltindividet, familien og deres sosiale nettverk • har kunnskap om mangfold, migrasjonshelse, ulike kulturer og urfolk i møte med tjenestemottakere og samarbeidspartnere. • har kunnskap om gruppeprosesser, kriseteori og konflikthåndtering • har innsikt i relevant lovverk og offentlige dokumenter som regulerer fagfeltet, brukermedvirkning og organisering av tilbud i sektoren • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om teknologiske løsninger og hvordan disse kan påvirke samhandlingen med tjenestemottaker, pårørende og samarbeidspartnere 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om yrkes- og bransjeetiske prinsipper og dilemma som grunnlag for refleksjon over teoretiske og praktiske problemstillinger • kan anvende teknikker innen relasjonsbygging, kommunikasjon og samhandling, samt andre faglige verktøy som er relevante for yrkesutøvelsen • kan finne relevant informasjon og fagstoff, samt lovverk, forskrifter og stortingsmeldinger som er relevant for yrkesutøvelsen 	

- kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak i forhold til mangfold og migrasjonshelse, samt i møte med ulike kulturer og urfolk
- kan anvende faglig kunnskap om teknologiske løsninger til å løse praktiske og teoretiske problemstillinger forsvarlig og med etisk bevissthet

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper og dilemma, samt hvordan disse kan påvirke samhandlingen mellom tjenesteyter og tjenestemottaker
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen yrkesutøvelse, samt gjennom kommunikasjon og samhandling med tjenestemottakere og samarbeidspartnere
- kan bygge relasjoner med fagfeller, tjenestemottakere og samarbeidspartnere basert på holdninger og verdier knyttet til et helhetlig menneskesyn, likeverd og respekt
- kan utføre arbeidet lovmessig, faglig og etisk forsvarlig i forhold til tjenestemottakernes behov, og med fokus på å fremme et helhetlig menneskesyn
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester basert på tjenestemottakerens behov og utfordringer, og som har relevans for yrkesutøvelsen

Tema

1 a. Etikk

- Etiske teorier og prinsipper
- Etiske dilemma
- Etikk og teknologi
- Helhetlig menneskesyn

1b. Kommunikasjon og samhandling

- Brukerperspektivet
- Relasjonskompetanse og relasjonsbygging
- Kommunikasjon i samhandling med tjenestemottaker og samarbeidspartnere
- Gruppeprosess og konflikthåndtering

1c. Lover og forskrifter

- Relevante lover, forskrifter og offentlige dokumenter for utdanningens studenter og tjenestemottaker

1d. Sosiologi og psykologi

- Utviklingspsykologi
- Sosiale roller
- Migrasjonshelse, kultur, mangfold og urfolk

Emne 2: Helsefremmende og forebyggende arbeid

Emnet skal gi en innføring i arbeidet med rus- og avhengighetslidelser, organiseringen av helse- og omsorgstjenester, samt aktuelt lovverk som regulerer det helsefremmende, forebyggende og behandlende arbeidet.

Emne	Studiepoeng
Helsefremmende og forebyggende arbeid	8
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes ved tverrfaglig samarbeid innen rus- og avhengighetslidelser i et helsefremmende og forebyggende perspektiv • har innsikt i lovverk og aktuelle retningslinjer som regulerer helse- og omsorgssektorens arbeid med rus- og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til rusbehandling og avhengighetslidelser i et historisk og helhetlig perspektiv, samt til gjeldende organisering av tjenestetilbudet for brukergruppen • har bransjekunnskap og kjennskap til brukerinvolvering, brukermedvirkning- og likemannsperspektivet, samt til aktuelle brukerorganisasjoner • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen aktuell behandlingstenkning og forskning innen rus- og avhengighetslidelser • forstår egen bransjes betydning i arbeidet med å bedre levekår og psykososiale risikofaktorer som kan forårsake rus- og avhengighetslidelser og føre til marginalisering og stigmatisering i samfunnet 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om lovverk, retningslinjer og nasjonale anbefalinger i møte med tjenestemottakere, samt i tverrfaglig samarbeid • kan anvende relevante faglige verktøy og teknikker for å formidle kunnskap om brukerretnede- og erfaringsbaserte tiltak i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser, pårørende og ved tverrfaglig samarbeid • kan finne informasjon og fagstoff som belyser aktuelle temaer knyttet til rus og avhengighet i et helsefremmende og forebyggende perspektiv • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av helsefremmende og forebyggende tiltak for mennesker med rus- og avhengighetsproblemer, samt andre utsatte grupper i samfunnet 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkes- og bransjetiske prinsipper som omhandler arbeidet med rusbehandling og mennesker med rus- og avhengighetslidelser 	

- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av eget yrke, samt i møte med ulike levekår og psykososiale forhold hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utføre arbeidet etter målgruppens behov for en helhetlig og koordinert helsetjeneste som ivaretar helsehjelp og behandling for mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper i helsefremmende og forebyggende arbeid innen rus- og avhengighetslidelser for barn, unge og utsatte grupper
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester av relevans for yrkesutøvelsen i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser

Tema

2a. Rus- og avhengighet, utviklingstrekk, oppbygning og planverk

- Rusfaget og rusbehandling
- Avhengighet og skadelig rusbruk
- Organisering av rus- og avhengighetsfeltet, utviklingstrekk og oppgaver

2b. Helsefremmende og forebyggende arbeid

- Arbeid med forebyggende og helsefremmende arbeid på ulike nivå
- Ulike programmer og tiltak i forebyggende arbeid blant barn og unge og utsatte grupper

2c. Brukermedvirkning i helsepolitisk perspektiv

- Likemannsarbeid
- Erfaringskunnskap
- Pårørendearbeid

2d. Aktuelle lover og retningslinjer

- Rettigheter og føringer i aktuelt lovverk
- Etiske utfordringer
- Behandling uten samtykke

Emne 3: Rus- og avhengighetslidelser og relaterte tilstander

Emnet omhandler rus- og avhengighetslidelser, relaterte tilstander, behandlingsmetoder og tilnærminger

Emne	Studiepoeng
Rus- og avhengighetslidelser og relaterte tilstander	10
Læringsutbytte	
Kunnskaper	
<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om viktige begreper og prosesser som kan knyttes til sammenhengen mellom levekår, oppvekstmiljø og risiko for utvikling av rus- og avhengighetslidelser • har kunnskap om begreper, prosesser og faglige verktøy i arbeidet med ulike ROP-lidelser, utvikling av ROP-lidelser og sammenhenger mellom rus og psykisk helse • har innsikt i ulike behandlingsmetoder, planer og nasjonale føringer for oppfølging av mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til sammenhenger mellom somatisk helse og utvikling av rus- og avhengighetslidelser • forstår betydningen av fagarbeiderens profesjonelle og veiledende rolle i møte med psykososiale og økonomiske problemer knyttet til rus- og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til de ulike rusmidlene, konsekvenser av bruk, misbruk, abstinenssymptomer og forgiftninger 	
Ferdigheter	
<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om sammenhengen mellom somatisk helse og rus- og avhengighetslidelser i møte med praktiske og teoretiske problemstillinger • kan anvende relevante faglige verktøy og teknikker i oppfølging og behandling av mennesker med rus- og avhengighetslidelser • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant ved sosioøkonomiske problemstillinger • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak ved symptomer på rus- og avhengighetslidelser, forgiftninger, overdoser og abstinenser 	
Generell kompetanse	
<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper i møte med individuelle og samfunnsmessige konsekvenser av rus- og avhengighetslidelser • har utviklet en etisk grunnholdning i sin yrkesutøvelse i møte med ulike levekår og psykososiale livsbetingelser hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser • kan utføre forebyggende, behandlende og oppfølgende tiltak basert på individuelle behov hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser 	

- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag for å samhandle rundt faglige og etiske utfordringer knyttet til rus- og avhengighetslidelser
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester som har relevans for fagarbeiderens yrkesutøvelse i møte med rus- og avhengighetslidelser, somatiske følgetilstander og sosioøkonomiske faktorer

Tema

3a. Rus- og avhengighetslidelser

- Avhengighetslidelser
- ROP-lidelser
- Psykisk helse og rus
- Skadelig bruk, misbruk
- Ulike rusmidlene
- Risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer
- Samfunnsmessige konsekvenser

3b Somatiske følgetilstander

- Somatiske symptomer og lidelser som følger av rusbruk
- Forgiftninger, overdoser og abstinens
- Tannhelse
- Ernæring og fysisk aktivitet

3c Sosioøkonomiske faktorer

- Økonomi og gjeldsproblematikk
- Bolig
- Sosialt nettverk, familie
- Pårørende
- Barn av rusavhengige
- Arbeid/fritidsaktivitet

Emne 4: Rusarbeid, oppfølging og koordinering

Emnet omhandler rusarbeid, relasjonsarbeid, skadereduksjon og oppfølging av mennesker med rus- og avhengighetslidelser

Emne	Studiepoeng
Rusarbeid, oppfølging og koordinering	12
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om begreper, prosesser og faglige verktøy som anvendes i relasjonsbygging og samhandling med pårørende, familie og annet nettverk hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har innsikt i rutiner og prosedyrer ved saksbehandling, planlegging og koordinering av helsetjenester for mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjenner til betydningen av selvhjelpsgrupper og likemannsarbeid i behandling og oppfølging av mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til problematisk spilladferd og spillavhengighet, samt risikofaktorer for utvikling av denne type avhengighet • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om skadereduserende tiltak og lavterskeltilbud til personer med rus- og avhengighetslidelser • forstår egen yrkesrolles betydning i det tverrfaglige samarbeidet rundt mennesker med rus- og avhengighetslidelser 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap ved deltakelse i tverrfaglig samarbeid med fagfeller, samt i veiledning av mennesker med rus- og avhengighetslidelser og deres pårørende • kan anvende relevante kommunikasjonsverktøy og samtaleteknikker i samhandling med mennesker med rus- og avhengighetslidelser • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for personer med behov for hjelp til gjeldshåndtering • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak ved akutte situasjoner knyttet til konflikter, kriser, skader, forgiftninger eller abstinenssymptomer • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak som bidrar til læring, mestring og endring hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser eller problematisk spilladferd og spillavhengighet 	

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for egne og andres yrkes- og bransjeetiske prinsipper i samarbeidet med andre aktører i et behandlings- og ettervernforløp for mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- har utviklet en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen som kommer til uttrykk i samhandling med pårørende og andre nærstående til mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utføre arbeid med skadereduserende og helsefremmende tiltak etter behov hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utføre miljøterapi og miljøarbeid i samarbeid med kolleger i et terapeutisk miljø for mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan bygge relasjoner med fagfeller på tvers av seksjoner og etater, samt pårørende og andre nærstående i samarbeid om et helhetlig tjenestetilbud og ettervern til mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester som fremmer beste praksis og hever kompetansen om rus- og avhengighetslidelser på egen arbeidsplass

Tema

4a. Samhandling og relasjonskompetanse

- Selvrefleksjon, etisk bevissthet og egenutvikling
- Å etablere, gjennomføre og avslutte en terapeutisk relasjon
- Ferdigheter i kommunikasjon
- Miljøarbeid, miljøterapi

4b. Behandling og oppfølging

- Ettervern
- Skadereduserende tiltak
- Forebygge skader og komplikasjoner ved rusbruk
- Tiltak ved forgiftninger og overdoser
- Problematisk spilladferd
- Konflikthåndtering og utfordringer knyttet til vold og trusler

4c. Yrkesutøvelse og arbeidsverktøy

- Yrkesrolle og identitet
- Kunnskapsbasert praksis
- Arbeidskultur, kreativitet, mangfold og endringskompetanse
- Utviklingsarbeid
- Dokumentasjon og IKT
- Velferdsteknologi
- Saksbehandling

4d. Samhandling og koordinering av tjenestetilbudene

- Aktører i behandlingsforløpet
- Organisering, rollefordeling og tverrfaglig samarbeid mellom aktører og tjenestenivåer/samhandlingsmodeller
- Pakkeforløp
- Individuell Plan (IP)
- Organisasjon og ledelse
- E-helse

Emne 5: Praksis

Emnet omhandler utdanningens praksisdelt. Praksis kan gjennomføres på egen arbeidsplass, på annen relevant arbeidsplass eller som et prosjektarbeid. Hensikten med praksis er at studenten skal se teori i sammenheng med praktiske problemstillinger og oppgaver i yrkesfeltet.

Det er det overordnede læringsutbyttet som skal vurderes i praksisemnet.

Emne	Studiepoeng
Praksis	12
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innen helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering av mennesker med rus og avhengighetslidelser. • har bransjekunnskap og kjennskap til faglige verktøy i arbeidet med å kartlegge og dokumentere helsetilstand, ressurser, behov og funksjonsnivå hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har innsikt i lovverk som regulerer helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale anbefalinger og retningslinjer for helsetjenester til mennesker med rus og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til organisering av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og andre aktører og samarbeidspartnere i ulike behandlingsforløp • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen observasjon, kartlegging, vurdering og behandling av rus- og avhengighetslidelser • forstår betydningen av en helhetlig og koordinert helsetjeneste som ivaretar befolkningens behov sett i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende faglig kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid i et folkehelseperspektiv i møte med praktiske og teoretiske problemstillinger • kan kartlegge situasjoner i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser og identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger samt behov for å iverksette tiltak • kan anvende faglige verktøy som elektroniske dokumentasjonssystemer, kommunikasjonsformer, samt andre faglige ferdigheter og teknikker i samarbeidet med mennesker med rus- og avhengighetslidelser, pårørende, frivillige, kolleger og andre yrkesgrupper • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med mennesker med rus- og avhengighetslidelser • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger i arbeidet med å forebygge konflikter, samt identifisere behov for iverksetting av tiltak enten for enkeltindivider eller for grupper i nære relasjoner 	

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske retningslinjer og prinsipper knyttet til arbeid med mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utføre arbeid med helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende, lindrende og skadereduserende tiltak i henhold til mennesker med rus- og avhengighetslidelsers individuelle behov
- kan bygge relasjoner med kolleger, samt på tvers av fag, avdelinger og etater i samarbeidet om tjenestetilbudet til mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester som har relevans for fagarbeiderens yrkesutøvelse i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser

Emne 6: Fordypning i Arbeid med rus- og avhengighetslidelser

Den faglige fordypningen skal være praksisrettet, og studenten skal anvende kunnskap fra samtlige emner i utdanningen.

Det er det overordnede læringsutbyttet som skal vurderes i fordypningsemnet.

Emne	Studiepoeng
Fordypning	8
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innen helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering av mennesker med rus og avhengighetslidelser. • har bransjekunnskap og kjennskap til faglige verktøy i arbeidet med å kartlegge og dokumentere helsetilstand, ressurser, behov og funksjonsnivå hos mennesker med rus- og avhengighetslidelser • har innsikt i lovverk som regulerer helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale anbefalinger og retningslinjer for helsetjenester til mennesker med rus og avhengighetslidelser • har bransjekunnskap og kjennskap til organisering av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og andre aktører og samarbeidspartnere i ulike behandlingsforløp • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen observasjon, kartlegging, vurdering og behandling av rus- og avhengighetslidelser • forstår betydningen av en helhetlig og koordinert helsetjeneste som ivaretar befolkningens behov sett i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv 	

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid i et folkehelseperspektiv i møte med praktiske og teoretiske problemstillinger
- kan kartlegge situasjoner i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser og identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger samt behov for å iverksette tiltak
- kan anvende faglige verktøy som elektroniske dokumentasjonssystemer, kommunikasjonsformer, samt andre faglige ferdigheter og teknikker i samarbeidet med mennesker med rus- og avhengighetslidelser, pårørende, frivillige, kolleger og andre yrkesgrupper
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger i arbeidet med å forebygge konflikter, samt identifisere behov for iverksetting av tiltak enten for enkeltindivider eller for grupper i nære relasjoner

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for yrkes- og bransjetiske retningslinjer og prinsipper knyttet til arbeid med mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utføre arbeid med helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende, lindrende og skadereduserende tiltak i henhold til mennesker med rus- og avhengighetslidelers individuelle behov
- kan bygge relasjoner med kolleger, samt på tvers av fag, avdelinger og etater i samarbeidet om tjenestetilbudet til mennesker med rus- og avhengighetslidelser
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester som har relevans for fagarbeiderens yrkesutøvelse i møte med mennesker med rus- og avhengighetslidelser